



RIKSADVOKATEN

Statsadvokatene
Politimestrene
Kripos
Politiets sikkerhetstjeneste
Spesialenheten for politisaker

DERES REF.:

VÅR REF.:

2018/01302-003 HSR/ggr
61

DATO:

21.11.2018

ANKEFRIST VED ELEKTRONISK OVERSENDELSE AV DOM – YTTERLIGERE PRESISERINGER

Det vises til brev herfra 18. september d.å., med bemerkninger om ankefristens utgangspunkt ved elektronisk oversendelse av dom i BL.

Høyesteretts ankeutvalg har i beslutning 1. november s.å. (HR-2018-2100-U) gitt uttalelser med ytterligere veiledning for forståelsen av når ankefristen starter å løpe, herunder ved oversendelser per e-post.

Saken gjaldt konkret spørsmål om hvorvidt oversendelse av dom til møtende aktors personlige e-postadresse utløste oppstart av ankefrist etter straffeprosessloven § 310 tredje ledd. Under henvisning til Rt-2015-1319, gjentar Høyesterett at elektronisk oversendelse av dom vil kunne tilfredsstillende kravene til meddelelse etter straffeprosessloven § 310 tredje ledd, og fastslår at fristen i slike tilfeller starter å løpe når dommen innkommer i BL eller påtalemyndighetens felles postmottaksadresse. Hva gjelder oversendelse til en personlig e-postadresse, er Høyesteretts utgangspunkt at dette *normalt ikke* medfører at ankefristen starter å løpe, men at det etter omstendighetene kan stille seg annerledes, for eksempel dersom det er gjort en uttrykkelig avtale om at dommen skal oversendes på denne måte.

Avgjørelsen gir ikke foranledning til å endre riksadvokatens retningslinjer gitt i nevnte brev, men for ordens skyld presiseres følgende:

Ved elektronisk oversendelse av dom i BL, må påtalemyndigheten ta utgangspunkt i at ankefristen starter å løpe når dommen innkommer der, dog slik at ankefristens oppstart forskyves til påfølgende arbeidsdag hvis dommen mottas etter kontortid, jf. Rt. 2010 s. 731. Dette gjelder både for oversendelser direkte fra domstolene hvor dette er aktuelt, og for oversendelser internt i

påtalemyndigheten, for eksempel når politiet sender forslag om anke eller godtakelse av dom til statsadvokatene.

Så vidt riksadvokaten bekjent, er situasjonen i dag at oversendelse direkte fra domstolene til BL bare er aktuelt der politiet aktorerer saker for tingrettene. I slike tilfeller vil 2-ukersfristen starte å løpe for politiet der de er ankeberettiget, og 4-ukersfristen for statsadvokatene eller riksadvokaten hvor ankekompetansen tilligger dem. Selv om en dom vil kunne være lesbar og tilgjengelig i BL for alle nivåer i påtalemyndigheten med en gang den legges inn i saken – hva enten dette skjer ved manuell eller automatisk dokumentføring – er dette uten betydning for den ankeberettigedes 2-ukersfrist når denne ikke har utført aktoratet. Som tidligere vil det fortsatt måtte gjennomføres en faktisk oversendelse for at dommen kan sies å ha "kommet inn" til den ankeberettigedes kontor. Dersom for eksempel politiet har aktorert en sak hvor statsadvokaten er ankeberettiget, starter statsadvokatens 2-ukersfrist å løpe når forsendelsen er mottatt i BL med forslag om anke eller godtakelse av dom fra politiet.

Riksadvokaten er klar over at det ved interne oversendelser – i motsetning til når tingrettene sender dommer direkte til politiet – ikke vil fremkomme av oppfølgingen i BL hva saken gjelder, og at denne må åpnes for at våre medarbeidere skal bli kjent med det nærmere innholdet. Påtalemyndigheten må like fullt ta som utgangspunkt at ankefristen starter å løpe når oversendelsen mottas fra underordnet nivå, forutsatt at den innkommer kontorets felles BL-innboks. Når Høyesterett har lagt til grunn at elektronisk oversendelse til påtalemyndighetens saksbehandlingssystem er en meddelelsesform som aksepteres, må spørsmålet om *når* oversendelsen er innkommet løses på samme måte som for ordinær post. Under henvisning til blant annet Rt. 1988 s. 849, Rt. 1998 s. 1479 og Rt. 2010 s. 731, sistnevnte med videre henvisning til Høyesteretts avgjørelse 28. oktober 1998 (HR-1998-614-K), er riksadvokaten klart av den oppfatning at det ikke kan være avgjørende for ankefristens oppstart om – eller når – noen ved påtalemyndighetens kontor er blitt kjent med at det gjelder oversendelse av dom. På samme måte som ved ordinær post og e-post til postmottaksadressen, vil oversendelser til kontorets felles BL-innboks gi påtalemyndigheten en praktisk og reell mulighet til å gjøre seg kjent med innholdet.

Ved elektroniske oversendelser per e-post til påtalemyndighetens postmottaksadresse, er utgangspunktene de samme som ved oversendelse i BL. Dersom dommen bare sendes til aktors – eller den ankeberettigedes – personlige e-postadresse, vil dette som nevnt normalt ikke medføre at ankefristen starter å løpe. Riksadvokaten er kjent med at enkelte statsadvokatembeter i samarbeid med domstolene allerede har etablert rutiner for at dom ikke skal sendes til en personlig e-postadresse med mindre den samtidig oversendes postmottaksadressen. Høyesterett har i nevnte avgjørelse ikke utelukket at ankefristen etter omstendighetene kan starte å løpe også ved oversendelse til en personlig e-postadresse, og etter riksadvokatens syn bør samtlige politidistrikter og statsadvokatembeter vurdere å følge samme praksis (tilsvarende rutiner).

Riksadvokaten understreker igjen viktigheten av gode rutiner for å fange opp elektroniske oversendelser. Ved oversendelse internt i påtalemyndigheten, hvor oppfølgingen ikke umiddelbart tilkjennegir hva det gjelder, må en vurdere å innføre varslingsystemer, for eksempel ved å gi direktiver om at det skal oversendes e-post til overordnet påtalemyndighet samtidig som saken oversendes i BL. Behovet for dette vil formentlig variere noe, og en overlater til de regionale statsadvokatembetene å utarbeide hensiktsmessige løsninger i samarbeid med underliggende politidistrikter.

I saker hvor tiltale- og ankekompetansen ligger til riksadvokaten, skal statsadvokatene samtidig som en oversender forslag om anke eller godtakelse av dom i BL, sende en e-post til

riksadvokatens postmottaksadresse og varsle om saken, dersom det nærmer seg utløpet av ankefristen eller det for øvrig vil være fare for at ankefristen kan bli oversittet.

Tor-Aksel Busch
(sign)

Heidi Reinholdt-Østbye
kst. statsadvokat
(sign)